NOFSINHAR

STRATEĠIJA KULTURALI REĠJONALI

2022-2027

Fondi tal-UE
għal Malta
2014-2020

GVERN TA' MALTA
MINISTERU GĦALL-WIRT NAZZJONALI,
L-ARTI U L-GVERN LOKALI

GVERN TA' MALTA
MINISTERU GĦALL-EKONOMIJA,
IL-FONDI EWROPEJ U L-ARTIJIET

GVERN TA' MALTA
SEGRETARJAT PARLAMENTARI
GĦALL-GVERN LOKALI

GVERN TA' MALTA
SEGRETARJAT PARLAMENTARI
GĦALL-FONDI EWROPEJ

Assoċjazzjoni
Kunsilli Lokali
Local Councils' Association Malta

Programm Operattiv II – Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej 2014-2020
"Ninvestu fir-riżorsi umani sabiex noħolqu aktar opportunitajiet
filwaqt li nippromwuvu t-tisħiħ tas-soċjetá"
Proġett parzjalment iffinanzjat mill-Fond Soċjali Ewropew
Rata ta' ko-finanzjament: 80% Fondi mill-Unjoni Ewropea; 20% Fondi-Nazzjonali

Werrej

Ħarsa Ġenerali ... **10**

1. Introduzzjoni ... **14**

2. Ir-Razzjonal Strateġiku għall-Kultura ... **16**
2.1. Il-funzjonijiet legali u l-eżiti strateġiċi ... **18**

3. It-Temi Trasversali Ewlenin għall-Kultura madwar il-Gżejjer Maltin ... **20**
3.1. Il-prijoritajiet komuni għall-kultura madwar is-sitt reġjuni ... **22**

4. Il-Profil Kulturali tar-Reġjun Nofsinhar ... **23**
4.1. Il-profil kulturali ... **23**
4.2. Analiżi SWOT ... **25**

5. It-Temi u l-Prijoritajiet Speċifiċi għar-Reġjun ... **26**

6. L-Azzjonijiet ta' Prijorità għal Żvilupp immexxi mill-Kultura fir-Reġjun Nofsinhar ... **31**

7. Konklużjoni ... **33**

8. Appendiċi ... **34**

Kelmtejn Qabel

L-Onorevoli Owen Bonnici
Ministru għall-Wirt Nazzjonali, l-Arti u l-Gvern Lokali

Il-proġett *Provvista ta' Żvilupp ta' Strateġija Kulturali u Implimentazzjoni għall-Kunsilli Lokali u Reġjonali* mmexxi mill-Kunsill Malti għall-Arti f'kollaborazzjoni mad-Diviżjoni tal-Gvern Lokali u l-Assoċjazzjoni tal-Kunsilli Lokali huwa kisba importanti għall-iżvilupp kulturali f'Malta. Inħossni kburi ninnota li dan il-proġett twettaq b'suċċess bħala parti mill-proġett Create 2020 b'investiment ta' miljun ewro mill-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej 2014 – 2020 fil-ħiliet kulturali u kreattivi fis-settur pubbliku Malti.

L-Istrateġiji Kulturali Reġjonali huma pass ieħor fl-impenn tal-gvern biex jiddiċentralizza l-attività kulturali u jagħti s-setgħa lil aktar komunitajiet lokali biex imexxu l-iżvilupp kulturali. Barra minn hekk, l-istrateġiji jibnu fuq il-kollaborazzjoni mill-aqwa bejn istituzzjonijiet fi ħdan il-Ministeru għall-Wirt Nazzjonali, l-Arti u l-Gvern Lokali, b'kontribuzzjonijiet validi minn esperti kulturali u mijiet ta' partijiet ikkonċernati li ħadu sehem fil-proċess.

Il-kultura hija mandat legali vinkolanti kemm għall-Kunsilli Lokali kif ukoll għall-Kunsilli Reġjonali, u permezz tar-riforma riċenti tal-2019, dan ġie msaħħaħ aktar. Dan kollu ġie mfassal id f'id mal-Kunsilli Lokali u Reġjonali, kemm il-proċess li wassal għat-twaqqif tal-Istrateġiji Kulturali Reġjonali, kif ukoll l-għodod li ngħataw għat-twettiq tagħhom, li huma eżempji tanġibbli ta' governanza parteċipatorja. Riżultat ta' dan, issa r-Reġjuni jistgħu jidentifikaw prijoritajiet kulturali li huma bbażati fuq l-evidenza u adattati għall-identitajiet kulturali uniċi fuq livell lokali, reġjonali u nazzjonali.

L-Istrateġiji Kulturali Reġjonali se jiffaċilitaw u jtejbu l-ġestjoni tar-riżorsi tal-infrastruttura kulturali lokali u għalhekk se jżidu l-opportunitajiet għall-kultura u l-kreattività, u jagħmluhom ukoll aktar aċċessibbli.

Jiena kunfidenti li t-taħriġ li ngħata lill-Kunsilli Lokali u Reġjonali kollha se jappoġġja l-istrutturi amministrattivi tal-Gvern Lokali biex iwettqu l-Istrateġiji Kulturali Reġjonali. Il-gvern jibqa' impenjat li jappoġġja lill-Kunsilli Reġjonali u l-kollaboraturi tagħhom biex iwettqu dawn l-istrateġiji għax jemmen bis-sħiħ li l-kultura hija komponent essenzjali tal-benesseri tal-komunitajiet tagħna.

Ninkoraġġixxi lill-Kunsilli Reġjonali biex jikkollaboraw bis-sħiħ mal-Kunsill Malti għall-Arti u jsarrfu dawn l-istrateġiji f'azzjonijiet tanġibbli, effettivi u sostenibbli li jħallu impatt pożittiv fuq il-Kunsilli Lokali, l-NGOs, il-prattikanti kreattivi u l-partijiet ikkonċernati oħra li huma involuti fis-setturi kulturali u kreattivi. Il-ġid tal-wirt kulturali, id-diversità tal-komunitajiet tagħna u t-talent eċċezzjonali tal-poplu tagħna huma assi għas-sostenibbiltà tar-reġjuni tagħna. Flimkien, nistgħu nassiguraw li l-iżvilupp tat-talent u tal-udjenza, u l-innovazzjoni tal-patrimonju, stabbiliti bħala t-tliet temi trasversali ta' dawn l-istrateġiji, se jwasslu għal aktar żvilupp kulturali kollaborattiv u mmexxi mill-komunità f'Malta u Għawdex.

L-Onorevoli Alison Zerafa Civelli
Segretarju Parlamentari għall-Gvern Lokali

Minkejja d-daqs diminuttiv tagħna, Malta għandha ħafna x'toffri, kemm lir-residenti kif ukoll lill-viżitaturi tagħha. L-irħula u l-villaġġi tagħna huma verament uniċi għax huma rikki fil-kultura u l-patrimonju waqt li mdawra bil-Baħar Mediterran. Huwa għalhekk li l-Kunsilli Reġjonali u Lokali tagħna huma verament konxji mill-importanza li rridu npoġġu fuq il-protezzjoni u t-trawwim tal-kultura, il-patrimonju u t-tradizzjonijiet lokali tagħna. Huma dawn flimkien li joħolqu r-ruħ tal-bliet u l-irħula tagħna, tal-ambjent tagħna, u tal-arċipelagu sħiħ tagħna.

Waqt li nżidu fil-valur tal-lokalitajiet Maltin, irridu nieħdu li nistgħu mill-għarfien espert tagħna waqt li nelevawh biex ninkoraġġixxu lill-Kunsilli Lokali tagħna jużaw it-talenti u l-għarfien tagħhom biex tissaħħaħ l-istorja lokali, it-tradizzjonijiet u l-użanzi tagħna. B'dan il-mod, nistgħu nippreservaw x'jagħmilna Maltin u ngħadduh lill-ġenerazzjonijiet futuri għal snin sħaħ.

Il-Kunsilli Lokali tagħna huma sors kbir ta' għarfien reġjonali, u huwa għalhekk li huma parti integrali tal-Istrateġija Kulturali Nazzjonali. Huwa biss bil-parteċipazzjoni tagħhom li nistgħu nadattaw għar-realtajiet ta' kuljum tas-sitt reġjuni ta' Malta biex nintegraw il-komunitajiet, il-knisja, il-kumitati, l-organizzazzjonijiet, l-artisti, il-kreattivi, il-klabbs lokali u r-residenti biex flimkien jippromwovu u jistimulaw il-kultura, it-tradizzjonijiet u l-istorja li naqsmu flimkien.

Għalhekk, huwa ta' pjaċir kbir għalija li nħabbar li l-Ministeru għall-Wirt Nazzjonali, l-Arti u l-Gvern Lokali qed jinvesti f'Managers Reġjonali fi ħdan il-Kunsilli Reġjonali tagħna bħala riżorsa umana vitali. Barra minn hekk, dawn qed jikkollaboraw mill-qrib mal-Koordinatur Kulturali Reġjonali tal-Kunsill Malti għall-Arti.

Inħossni ħerqana u eċitata bil-ħsieb li nara attivitajiet kulturali lokali u inizjattivi ta' kwalità għolja, iffaċilitati mill-Kunsilli Lokali tagħna. Fuq kollox, ninkoraġġixxi lir-residenti u l-komunitajiet tagħna biex jipparteċipaw u jieħdu l-opportunità biex jitgħallmu minn dawn l-esperjenzi u jħaddnu t-talent lokali u l-istorja u l-patrimonju tagħna li jagħmluna verament Maltin.

Albert Marshall,
Ċermen Eżekuttiv, Kunsill Malti għall-Arti

Għall-Kunsill Malti għall-Arti (KMA), dan il-proċess ta' tmexxija ta' proġett lejn l-iżvilupp tal-Istrateġiji Kulturali Reġjonali kien wieħed intwittiv, u dan filwaqt li kien hemm kollaborazzjoni u għalhekk skambju ta' għarfien mar-rappreżentanti tal-gvern reġjonali u lokali, diversi organizzazzjonijiet, prattikanti kreattivi u partijiet ikkonċernati oħra.

Dan jirrifletti approċċ parteċipatorju għat-twettiq ta' politika kif ukoll enfasi strateġika fuq il-komunitajiet diversi li jsawru l-ekoloġija kulturali u kreattiva ta' Malta. Il-viżjoni u l-istrateġija tal-KMA se jibqgħu iffukati bis-sħiħ fuq it-twettiq tal-Istrateġiji Kulturali Reġjonali, waqt li jsostnu l-importanza tagħhom permezz tal-integrazzjoni ta' għanijiet strateġiċi relatati speċifikament skont l-Istrateġija 2025 tal-KMA li tnediet reċentament. Il-proċess konsultattiv, li informa kemm lill-istrateġija msemmija kif ukoll lill-Istrateġiji Kulturali Reġjonali, kien strumentali fil-mod li l-Kunsill fittex jillokalizza l-prijoritajiet stabbiliti fil-Politika Kulturali Nazzjonali. Din il-politika hija bbażata fuq il-prinċipji tal-Konvenzjoni dwar il-Protezzjoni u l-Promozzjoni tad-Diversità tal-Espressjonijiet Kulturali tal-UNESCO tal-2005.

Il-kultura għandha rwol ċentrali fil-bini ta' komunitajiet aktar b'saħħithom, sani u koeżivi, waqt li tibqa' integrali għas-soċjetajiet urbani u rurali u katalista għall-iżvilupp sostenibbli. Dan rifless f'numru ta' Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli bħall-Għan 11, li jirreferi direttament għall-ħolqien ta' spazji pubbliċi inklussivi u l-protezzjoni tal-wirt u l-prattiki kulturali. Huwa fi ħdan dan il-kuntest li l-KMA stinka lejn it-tfassil ta' dawn l-Istrateġiji Kulturali Reġjonali u ħa l-approċċ strateġiku ġenerali li jappoġġja lis-setturi kulturali u kreattivi fuq livell lokali u reġjonali.

L-iskambju komunitarju u kulturali huwa wieħed mill-pilastri ewlenin li l-KMA kien qed jappoġġja u jiffaċilita permezz ta' diversi inizjattivi strateġiċi u ta' finanzjament. Ix-xogħol huwa kontinwament għaddej biex joħloq possibbiltajiet għal spazji kulturali lokali biex iservu bħala postijiet ta' skambju kulturali. Permezz tat-tnedija ta' dawn l-istrateġiji qed jiġi rikonoxxut il-bżonn li jsir aktar biex titrawwem il-bażi ta' assi kulturali distinti u diversi ta' kull reġjun f'Malta.

Fis-snin li ġejjin, l-KMA għandu l-intenzjoni li jiżviluppa u jinvesti aktar f'dawn l-oqsma strateġiċi, flimkien ma' oħrajn bħall-intraprenditorija, ir-riċerka, l-internazzjonalizzazzjoni, l-edukazzjoni u l-iżvilupp kulturali. It-trikkib ma' setturi oħra bħal dawk tas-saħħa, l-ambjent u l-aspetti soċjali se jingħata aktar prominenza fi tweġiba għal urġenzi internazzjonali. Wieħed għandu jirrikonoxxi li fehim sottili tal-assi kulturali lokali huwa kruċjali biex l-KMA jirnexxilu jilħaq u jesplora territorju ġdid. Fid-dawl ta' dan, wieħed jitħeġġeġ li jara dawn l-istrateġiji jissarrfu f'azzjoni flimkien mar-realizzazzjoni tal-għan strateġiku tal-KMA li jappoġġja l-benesseri kulturali tar-reġjuni Maltin fis-snin li ġejjin.

Natalino Attard,
Direttur Ġenerali għall-Gvern Lokali

Wara l-aħħar proċess tar-Riforma tal-Gvern Lokali, u l-emendi tal-leġiżlazzjoni tal-Gvern Lokali, il-Kunsilli Reġjonali ssaħħitilhom il-bażi legali tagħhom u ngħataw aktar responsabbiltajiet importanti, fosthom l-inklużjoni ta' sett ta' funzjonijiet definiti fl-Att dwar il-Gvern Lokali. Il-kultura hija stabbilita f'dan il-mandat legali ġdid li jagħti s-setgħa lill-Kunsilli Reġjonali biex ikunu strumentali fl-iżvilupp kulturali reġjonali.

L-Istrateġiji Kulturali Reġjonali huma maħsuba li jħallu impatt pożittiv fuq l-inizjattivi kulturali mmexxija mill-komunità u l-programmi li jindirizzaw għanijiet amibizzjużi biex jippermettu liċ-ċittadini kollha li jgħixu Malta u Għawdex jipparteċipaw b'mod attiv fil-kultura. Waqt li nissalvagwardjaw u nippromwovu l-patrimonju kulturali rikk tagħna, għandna nassiguraw ukoll li l-espressjoni kreattiva hija ffaċilitata u ċċelebrata madwar il-komunitajiet diversi.

Dawn l-istrateġiji se jservu bħala qafas għall-Kunsilli Reġjonali biex jikkollaboraw mal-Kunsill Malti għall-Arti u jimplimentaw pjan ambizzjuż li jsaħħaħ programmi eżistenti u joħloq inizjattivi ġodda. L-istrateġiji jfittxu wkoll li jtejbu l-koordinazzjoni bejn Kunsilli Lokali differenti għal inizjattivi kulturali u jiffaċilitaw il-ħolqien ta' opportunitajiet għal kollaborazzjonijiet ġodda ma' artisti, NGOs, istituzzjonijiet kulturali u partijiet ikkonċernati oħra.

Nifraħ lill-Kunsilli Reġjonali għall-impenn tagħhom biex jiżviluppaw dawn l-istrateġiji kulturali u nirringrazzja lill-Kunsill Malti għall-Arti talli beda dan il-proċess magħna. Aħna nibqgħu impenjati li nappoġġjaw it-twettiq tal-Istrateġiji Kulturali Reġjonali permezz ta' mezzi varji, imma wkoll permezz tal-Iskema għal Attivitajiet Kulturali eżistenti u riżorsi oħra li se jiġu allokati mill-gvern fis-snin li ġejjin.

Mary Ann Cauchi,
Direttur Fondi u Strateġija, Kunsill Malti għall-Arti

L-iżvilupp kulturali reġjonali u lokali huwa prijorità ewlenija tal-Kunsill Malti għall-Arti biex jinċentivizza u jtejjeb aktar il-valorizzazzjoni ta' forom distinti ta' espressjoni kulturali u kreattiva.

Is-sitt Strateġiji Kulturali Reġjonali jiġbru trikkib sostanzjali u objettivi strateġiċi distinti u jipprovdu qafas rikonoxxut għall-kollaboraturi, fosthom l-KMA, biex isostni u jiffaċilita dawn ir-relazzjonijiet. Dawn jippermettu wkoll biex jipprijoritizzaw u jistimulaw aktar il-vitalità kulturali u kreattiva tar-reġjuni u l-lokalitajiet ta' Malta, li jinkludu fost oħrajn il-komunitajiet, il-prattiki, ir-riżorsi u l-infrastruttura tagħhom.

Matul is-snin li ġejjin, l-KMA huwa impenjat biex jappoġġja u jinvolvi ruħu mal-Kunsilli Reġjonali permezz ta' kollaborazzjonijiet mal-Kunsilli Lokali, l-organizzazzjonijiet, il-prattikanti kreattivi u partijiet ikkonċernati oħra, biex l-inizjattivi jitmexxew mill-komunitajiet. Permezz ta' direzzjoni, faċiltar u appoġġ strateġiku, l-impenn tal-KMA huwa rifless f'aktar effiċjenza, aktar riżorsi u l-aħjar użu possibbli tagħhom, u l-mobilizzazzjoni tal-proċessi biex jiġu vvalorizzati aktar l-importanza tal-arti u l-kultura fil-ħajja ta' kuljum ta' kulħadd. Il-kollaboraturi involuti f'dan il-proċess huma impenjati jrawmu, jipproteġu u jippromwovu d-diversità tal-espressjoni kulturali, iżidu l-aċċessibbiltà u jinċentivizzaw il-parteċipazzjoni attiva.

Diġà sar xogħol sinifikanti biex jitqiegħdu l-pedamenti fl-aħħar stadji qabel it-tnedija u sussegwentement it-twettiq tagħhom. Fost oħrajn, dawn jinkludu it-twaqqif ta' rwoli definiti b'mod wiesa' u strutturi biex jiffaċilitaw il-fehim tas-sisien meħtieġa biex isostnu approċċ parteċipattiv. Wara l-ħidma bla waqfien fil-ħolqien ta' dawn l-istrateġiji, proċess kontinwu ta' familjarizzazzjoni intensiva ppermetta lill-KMA jasal għal diversi objettivi strateġiċi ġeneriċi. Dawn huwa primarjament relatati mat-tiswir tal-għarfien, ir-riċerka, it-titjib tal-infrastruttura kulturali, l-iffaċilitar tal-ipprogrammar u l-governanza kulturali lokali u reġjonali, u l-iżvilupp ta' strutturi ta' evalwazzjoni u monitoraġġ kontinwu. Inizjattivi relatati ma' ħolqien ta' spazji, innovazzjoni soċjali, il-kwalità tal-ambjent u d-disinn urban kreattiv se jkunu ta' prijorità u inċentivizzati. Bl-istess mod, wieħed jista' jiġbed l-attenzjoni biex jeleva l-assi tal-komunità u l-infrastruttura kulturali; jivviżwalizza possibbiltajiet ġodda għal spazji; jgħaqqad komunitajiet; u joħloq u jsaħħaħ opportunitajiet għal sħubijiet.

It-twettiq ta' dawn l-istrateġiji huwa dipendenti għalkollox mir-rieda u l-motivazzjoni tal-partijiet ikkonċernati kollha li jaħdmu id f'id, jifhmu prijoritajiet u objettivi differenti, jikkollaboraw u jiġu appoġġjati. Il-ħolqien ta' sitt strateġiji uniċi huwa pass importanti fir-realizzazzjoni li kull reġjun huwa distint u differenti u li l-proċessi inizjali ta' familjarizzazzjoni huma kruċjali biex jiġu mifhuma l-uniċità tal-komunitajiet, u l-isfidi u r-riżorsi tagħhom. It-triq li qed tinfetaħ quddiemna daqskemm hija eċitanti hija ta' sfida, imma l-KMA se jistinka biex ikompli jisma', jifhem u jikkollabora biex isaħħaħ il-pożizzjoni tal-arti u l-kultura fi ħdan il-komunitajiet u l-postijiet.

Jesmond Aquilina,
President tal-Kunsill Reġjonali tan-Nofsinhar

Bħala l-president tal-Kunsill Reġjonali tan-Nofsinhar, inħossni mqanqal li qed nikteb dawn il-kelmtejn, speċjalment wara li f'Jannar tal-2022 ilqajt fi ħdanna Kunsilli Lokali ġodda, li bidlu u elevaw il-portafoll u d-demografiji kulturali tagħna.

Ir-Reġjun Nofsinhar huwa d-dar ta' żewġt ibliet u għaxart irħula, li kollha jfuru b'karatteristiċi kulturali uniċi u fl-istess ħin simili. Ir-reġjun huwa inseparabbli mill-kosta tan-nofsinhar, li hija mimlija b'bajjiet xeniċi u natura vibranti, u huwa permezz tal-wirt naturali li jgħaxxaq li t-tradizzjonijiet kulturali u s-siti storiċi ħarġu fil-beraħ. Minn postijiet arkeoloġiċi u ta' arkitettura bħal Għar Dalam u kappelli rurali sal-villaġġ pittoresk tas-sajjieda Marsaxlokk, flimkien ma' siti turistiċi oħra, għandna ħafna biex inkunu kburin.

Għal din ir-raġuni, qed inħaddnu l-Istrateġija Kulturali Reġjonali u nwiegħdu li nikkollaboraw fit-twettiq tagħha billi niffaċilitaw il-progress, nipprovdu l-appoġġ u l-assistenza, u nżidu r-riżorsi meħtieġa.

Bħala Reġjun Nofsinhar, l-għan tagħna minn dejjem kien li nsaħħu lill-Kunsilli Lokali, l-organizzazzjonijiet kulturali u l-bqija tal-komunità tagħna. Il-gwida tagħna hija l-missjoni tagħna li nħaddmu r-riżorsi b'mod effiċjenti u naħdmu b'mod effettiv meta nfornu lill-Kunsilli Lokali tagħna u lill-partijiet ikkonċernati kulturali attivi b'servizzi professjonali. Issa li aħna allinjati bi sħiħ mal-Istrateġija Kulturali Reġjonali, se nimbuttaw 'il quddiem lejn suċċess u opportunitajiet eċitanti sabiex nappoġġjaw u nrawmu aktar l-arti u l-kultura tagħna.

Ħarsa Ġenerali

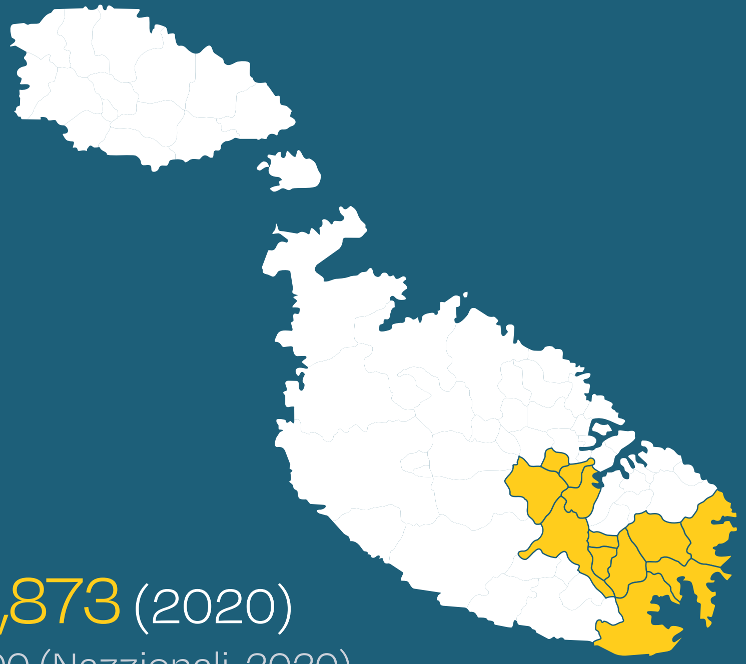

Daqs tar-Reġjun

50.1km² (26%)
320km² (Nazzjonali)

Popolazzjoni

88,076 (2008) — 102,873 (2020)
410,926 (Nazzjonali, 2008) 516,100 (Nazzjonali, 2020)

Rata ta' Tkabbir Annwali Komposta tal-Popolazzjoni (CAGR)

1.30%

Lokalitajiet b'Bidliet Sinifikanti

Santa Luċija -0.3%
Birżebbuġa 2.9%
Marsaskala 3.6%

Riżorsi Kulturali

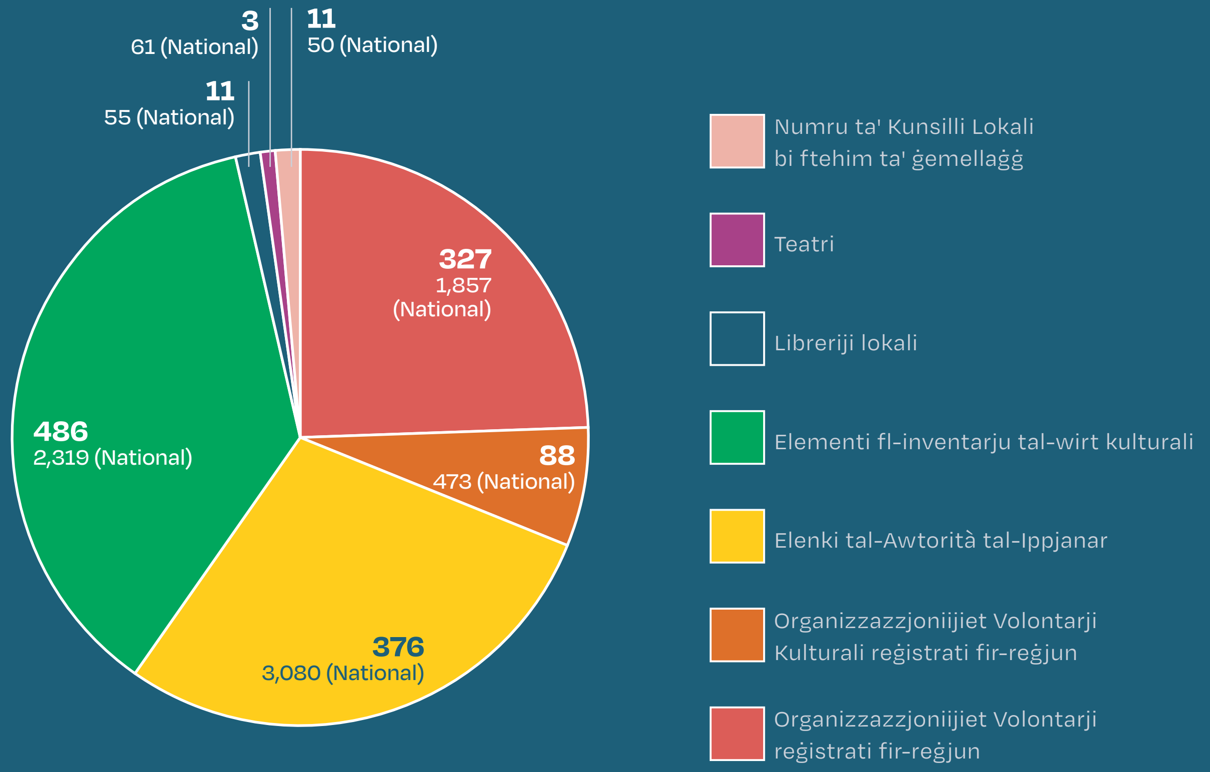

Libreriji Reġjonali

Libreriji Reġjonali: 2 | Post: Ħal Luqa, Ħal Qormi

Self ta' Kotba: 309,915
1,031,868 (Nazzjonali, 2019)

Parteċipazzjoni kulturali

% tal-popolazzjoni fir-reġjun li tattendi

Attività	Reġjun	Ntl.
Spettaklu teatrali live	32.2	32.8 (Ntl.)
Kunċert / Spettaklu ta' mużika live	30.9	34.8 (Ntl.)
Spettaklu ta' żfin	12.4	14.8 (Ntl.)
Ċinema / spettakli artistiċi oħra	41	42 (Ntl.)
Arti viżiva u artiġjanat	29.5	31.9 (Ntl.)
Librerija/arkivji	23.3	21.1 (Ntl.)
Mużew	31.6	31.7 (Ntl.)
Sit storiku	37.3	37.5 (Ntl.)
Festi tal-parroċċa	67.4	69.9 (Ntl.)
Purċissjonijiet tal-Ġimgħa l-Kbira u Drammi tal-Passjoni	52.3	54.7 (Ntl.)
Il-Karnival	38.5	35.2 (Ntl.)
Festi pubbliċi	16.9	19.7 (Ntl.)
Festivals tal-Kunsilli Lokali	42.4	34.4 (Ntl.)

% tal-popolazzjoni fir-reġjun involuta b'mod attiv fil-festeġġamenti tal-Kunsilli Lokali

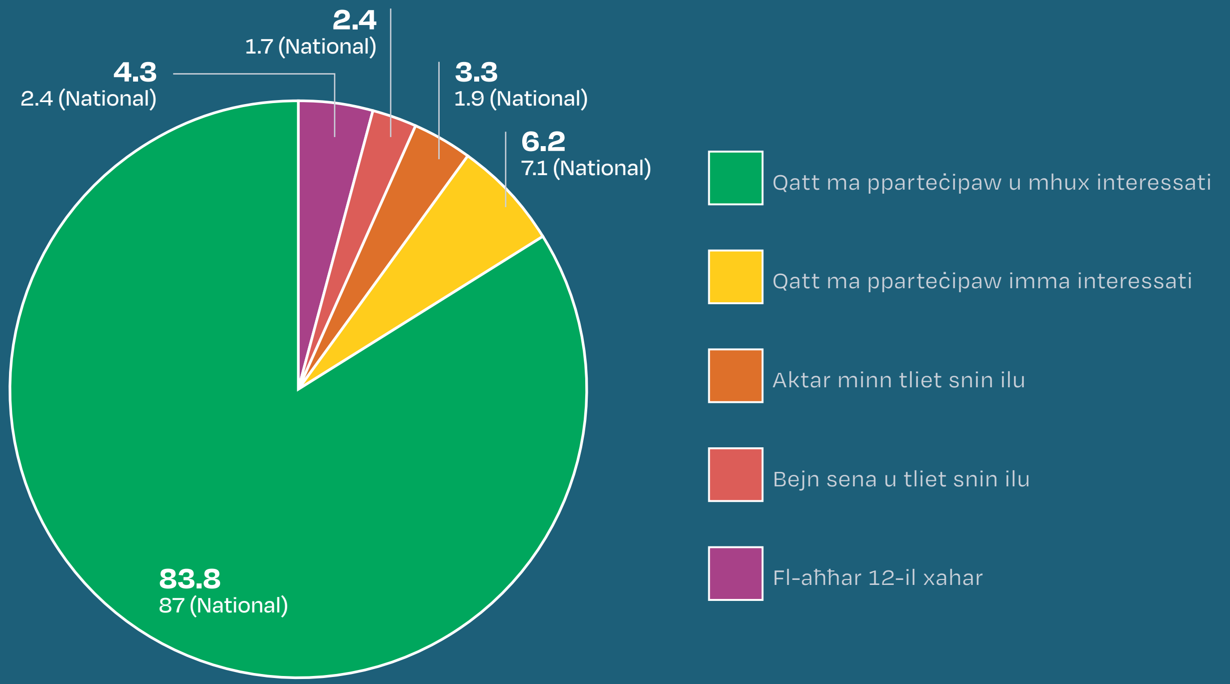

Attivitajiet tal-Kunsilli Lokali fir-reġjun (2018)

24
Korsijiet offruti
127 (Nazzjonali)

6
Proġetti ta' restawr
37 (Nazzjonali)

55%
Kollaborazzjonijiet mal-NGOs lokali
54.10% (Nazzjonali)

35
Avvenimenti kulturali
177 (Nazzjonali)

31
Avveniment annwali
142 (Nazzjonali)

1
Aktar frekwenti minn darba
7 (Nazzjonali)

3
Ta' darba
28 (Nazzjonali)

€162,076
Nefqa totali fuq avvenimenti kulturali minn budget tal-Kunsilli Lokali
€1,072,078 (Nazzjonali)

€62,439
Dħul totali minn għotjiet u sponsorships
€440,408 (Nazzjonali)

1. Introduzzjoni

L-istrateġija kulturali għar-Reġjun Nofsinhar tiġbor it-temi kulturali u l-prijoritajiet l-aktar importanti għar-reġjun mill-2022 'il quddiem. Din l-istrateġija kulturali, l-ewwel waħda għar-reġjun, kienet żviluppata mill-Kunsill Reġjonali, il-Kunsilli Lokali, l-organizzazzjonijiet kulturali nongovernattivi, l-Organizzazzjonijiet Kulturali Pubbliċi, il-prattikanti kulturali u r-residenti tal-lokalitajiet. Ir-Reġjun Nofsinhar jinkludi dawn il-lokalitajiet: Ħal Qormi, iż-Żejtun, Birżebbuġa, Ħal Għaxaq, Santa Venera, Marsaskala, Marsaxlokk, Santa Luċija, il-Gudja, il-Ħamrun, Ħal Luqa u l-Marsa.

Il-proġett *Provvista ta' Żvilupp u Implimentazzjoni ta' Strateġija Kulturali għall-Kunsilli Lokali u Reġjonali* huwa mmexxi mill-Kunsill Malti għall-Arti f'kollaborazzjoni mad-Diviżjoni tal-Gvern Lokali u l-Assoċjazzjoni Kunsilli Lokali Malta. Dan jifforma parti mill-proġett ESF.04.079 bl-isem Create 2020: Ninvestu fil-ħiliet ta' kapaċità kulturali u kreattivi fis-settur pubbliku ta' Malta finanzjat mill-Fond Soċjali Ewropew Programm Operazzjonali II – Il-fondi strutturali u ta' investiment Ewropej 2014 – 2020 *Ninvestu fir-riżorsi umani sabiex noħolqu aktar opportunitajiet filwaqt li nippromwovu t-tisħiħ tas-soċjetà*. Ir-rata ta' konfinanzjament ta' dan il-proġett hija 80% fondi tal-UE u 20% fondi nazzjonali.

Din l-istrateġija:

- Tesplora u tkejjel il-bażi tal-assi għall-kultura fir-Reġjun Nofsinhar.
- Tipprovdi sommarju tal-assi kulturali ewlenin tar-reġjun, tal-irwol distintiv li għandha l-kultura, tanalizza n-nuqqasijiet, u tirrakkomanda bini u tisħiħ ta' kapaċitajiet biex il-kultura tieħu rwol ewlieni fl-iżvilupp tar-reġjun.
- Tressaq każ strateġiku għall-kultura – bħala ingredjent vitali għas-soċjetà ċivili, għal tkabbir inklussiv, u approċċi sostenibbli għall-komunità u l-lokalità.
- Tipprovdi opportunitajiet għall-kollaborazzjoni u punt ta' riferiment mar-reġjuni madwar l-Ewropa – biex ir-reġjun jista' jkun kemm pijunier kif ukoll imsieħeb ta' żvilupp immexxi mill-kultura bl-aħjar prattika.

Ir-riċerka li hija l-pedament ta' din l-istrateġija involviet konsultazzjoni kwalitattiva estensiva biex tfassal u tifhem l-assi kulturali tar-reġjun. Dan inkluda analiżi dokumentattiva tal-assi kulturali, stħarriġ, u perjodu ta' diskussjoni kritika u konsultazzjoni li pprovdew sett ta' perspettivi friski fuq l-irwol li tista' tieħu l-kultura fit-tiswir tar-reġjuni tal-Gżejjer Maltin. L-istrateġija tirrikonoxxi l-kontribuzzjoni ta' valur li l-kultura diġà tagħti lir-reġjuni differenti, imma tenfasizza l-potenzjal f'impenn u żvilupp usa' li jistgħu jipprovdu futur aħjar għal kulħadd.

L-għan ġenerali ta' din l-istrateġija huwa li jagħmel is-sitt reġjuni tal-Gżejjer Maltin aktar dinamiċi, aktar miftuħa, aktar distinti, postijiet aktar pjaċevoli biex tkun fihom, juża l-poter tal-kultura biex jibni komunitajiet aktar b'saħħithom, aktar sani u aktar koeżivi, li jiddiversifika u jsaħħaħ l-ekonomija, jagħti ħajja mill-ġdid lill-patrimonju Malti u jgħin jindirizza l-isfidi soċjali u ekonomiċi li l-Gżejjer Maltin jiffaċċaw. Għall-għanijiet ta' din l-istrateġija, il-kultura hija definita fl-aktar sens usa' b'mod li tħaddan l-identitajiet u l-komunitajiet tagħna, il-wirt kulturali tagħna, il-mużewijiet, is-swali lokali tal-mużika, it-teatri, il-libreriji, il-festivals, il-festi, l-avvenimenti u l-prattikanti kulturali – l-artisti, il-makers, il-performers, il-mużiċisti, il-kittieba u dawk kollha fil-firxa wiesgħa ta' talenti kreattivi.

Biex tgħin tieħu kemm tista' mill-valur u l-influwenza tal-kultura madwar Malta u Għawdex u biex tiżgura li l-poter tal-kultura huwa utilizzat biex jindirizza l-isfidi soċjali u ekonomiċi reġjonali, din l-istrateġija għandha l-għan li:

- Trawwem għarfien aħjar tal-irwol u l-valur tal-kultura, li tibni fuq punti eżistenti b'saħħithom u tippromwovi wħud emerġenti.
- Tippromwovi investiment kulturali ekwu biex kulħadd jibbenefika minnu u jaċċessa l-kultura, irrispettivament mill-età, il-ġeneru, l-etniċità u elementi oħra ta' diversità.
- Tixpruna tiġdid tal-assi tal-wirt kulturali – kemm dawk mibnija kif ukoll dawk "intanġibbli" – li jinkludu l-knejjes, il-każini tal-baned, il-festi u l-festivals.
- Tinvesti f'komunitajiet aktar impenjati, aktar attivi, aktar b'saħħithom, u aktar kuntenti fejn il-parteċipazzjoni attiva tal-kbar u ż-żgħar f'attivitajiet kulturali diversi tkun in-norma.
- Tippromwovi u tappoġġja kultura ta' għajxien b'saħħtu u l-benesseri fi ħdan il-komunitajiet tagħna.
- Tiffaċilita t-tkabbir professjonali u s-sostenibbiltà tal-artisti, in-negozji kreattivi u l-organizzazzjonijiet li jikbru b'mod li jilħqu udjenzi u swieq ġodda u akbar, u li taċċessa talent aktar divers u rappreżentattiv tar-reġjun.
- Taċċessa talent aktar divers u rappreżentattiv tar-reġjun.
- Issaħħaħ l-ekonomija kulturali biex iżżid il-valur fuq l-ekonomija ġenerali billi tikkontribwixxi lejn l-industriji kreattivi, it-turiżmu, is-settur diġitali u x-xjenza.
- Ittejjeb l-identità u l-esperjenza reġjonali, tagħmilhom aktar dinamiċi, distinti u postijiet pjaċevoli biex tkun fihom.

2. Ir-Razzjonal Strateġiku għall-Kultura

Il-UNESCO (2005)[1] targumenta li t-tqegħid tal-kultura fil-qalba tal-istrateġiji tagħna huwa kemm l-azzjoni li tippermetti żvilupp sostenibbli kif ukoll mezz b'saħħtu li jixpruna l-kisba tagħha.

Il-UNESCO tafferma li:

→ Il-kultura, li tinkludi b'mod sħiħ il-patrimonju (tanġibbli u intanġibbli) u l-industriji kreattivi, għandha rwol kritiku fis-soċjetajiet urbani u rurali u hija integrali għall-identità tagħhom waqt li ssejjes id-dinamiżmu tagħhom.

→ L-industriji kulturali u kreattivi jistgħu jkunu katalisti vitali għall-iżvilupp u t-tiġdid għax jipprovdu aċċess għax-xogħol, jintroduċu enerġija kontemporanja, itejbu l-identità ta' soċjetà u jgħinu joħolqu postijiet aktar attraenti fejn tgħix, taħdem, tinvesti u żżur.

→ Politika urbana u kulturali msejsa fuq il-patrimonju tikkontribwixxi wkoll għall-mitigazzjoni u l-adattament fil-bidla fil-klima, minħabba li l-konservazzjoni tal-istruttura eżistenti (mibnija fuq tekniċi tradizzjonali, materja u ħiliet lokali) tirrispetta aktar l-ambjent mit-tkissir u l-bini mill-ġdid tagħha.

Bl-istess mod, il-Kummissjoni Ewropea[2] tistabbilixxi l-irwol essenzjali li l-kultura għandha fl-iżvilupp lokali, partikolarment fit-tnaqqis ta' distakk fl-opportunitajiet bejn partijiet differenti tal-Ewropa. L-Unjoni Ewropea hija:

fundamentalment proġett politiku u kulturali msejjes fuq valuri umanisti b'saħħithom. Il-fatt hu li n-nisġa tal-istorja Ewropea, id-diversità rikka tal-kultura Ewropea u r-riservi ta' kreattività Ewropea huma wħud mill-aktar karti importanti li nżommu f'idejna meta niġu għall-bini ta' futur Ewropew sinjur. Huwa b'ideat ġodda, kunċetti ġodda u proġetti ġodda li nistgħu nqumu għall-okkażjoni biex nagħmlu l-futur tagħna realtà. U huwa għalhekk li l-Kummissjoni Ewropea tiddefendi Ewropa li tinvesti fil-kultura, fl-edukazzjoni, fir-riċerka u fl-innovazzjoni. Dawn huma investimenti fit-tkabbir, impjiegi u koeżjoni soċjali tal-ġejjieni.

A New Narrative for Europe (KESE, 2013)

Kull reġjun tal-Gżejjer Maltin għandu bażi ta' assi kulturali distintiva u diversa. Ir-reġjuni kollha għandhom xenarju b'saħħtu ta' wirt kulturali, ħafna drabi konċettwalizzat f'termini ta' binjiet storiċi, festi, każini tal-baned u approċċi tradizzjonali għall-mużika, is-snajja', l-agrikoltura u l-kċina. Dawn il-kulturi huma ħafna drabi marbuta ma' postijiet speċifiċi – villaġġi, irħula, saħansitra ma' nħawi. Permezz tal-bażi tat-talenti tal-poplu, l-enerġija tal-komunitajiet u permezz ta' perspettivi friski li popolazzjoni dejjem aktar diversa ġġib magħha, kull reġjun għandu xenarju kulturali affaxxinanti u f'xi każijiet kontemporanjament dinamiku. Issa l-opportunità hija li nirrikonoxxu u niċċelebraw dawn l-assi kulturali, li nkunu onesti u miftuħa fuq id-distakki u l-isfidi li għandna, u li niżviluppaw proċess strateġiku li fih il-kultura jista' jkollha rwol ewlieni fil-futur soċjali, ekonomiku, u ambjentali tar-reġjuni tal-Gżejjer Maltin.

1 Convention for the Protection and Promotion of a Diversity of Cultural Expressions (UNESCO, 2005). Ara t-test sħiħ: https://en.unesco.org/creativity/convention.

2 A New Narrative for Europe - The EESC resolution on the Conference on the Future of Europe (Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, 2021). Ara t-test sħiħ: https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/new-narrative-europe-eesc-resolution-conference-future-europe

L-Irxoxt. Iż-Żejtun, 2022. Ritratt ta' Johann Camilleri

2.1. Il-funzjonijiet legali u l-eżiti strateġiċi

Din l-istrateġija tirrifletti l-funzjonijiet tal-Kunsilli Reġjonali kif deskritt fl-Att dwar il-Gvern Lokali (ATT Nru XIV tal-2019).

Il-funzjoni legali	L-eżitu ġenerali fil-qasam tal-kultura identifikat fl-istrateġija
L-aspett soċjali, li jinkludi riċerka u evalwazzjoni tal-impatt soċjali. Dan ir-rapport għandu jinkiteb fl-ewwel sena ta' kull leġiżlatura.	Din l-istrateġija hija bbażata fuq l-evidenza miġbura mir-riċerka estensiva kwalitattiva u kwantitattiva li saret bħala parti mill-proċess. Il-monitoraġġ u l-evalwazzjoni huma integrati bħala eżitu tal-istrateġija.
L-għoti ta' għajnuna lill-Kunsilli Lokali fi ħdan ir-reġjun, liema għajnuna tinkludi l-provvista ta' servizzi professjonali li għandhom x'jaqsmu mas-is-setturi ambjentali, soċjali, kulturali, turistiċi u l-informatika.	Għajnuna mir-reġjun fil-qasam tal-kultura hija mniżżla fir-riżultati tanġibbli tal-istrateġija, li tipprijoritizza l-irwol tar-reġjun bħala faċilitatur tal-iżvilupp kulturali.
L-għoti ta' għajnuna lill-Kunsilli Lokali fi ħdan ir-reġjun biex tgħinhom jibbenefikaw minn fondi tal-Unjoni Ewropea u jmexxu b'suċċess programmi li huma ffinanzjati mill-Unjoni Ewropea.	L-għanijiet imressqa f'dan id-dokument jistgħu jservu bħala bażi strateġika għall-identifikazzjoni tal-proġetti kulturali li jistgħu jiġu kofinanzjati mill-programmi tal-Unjoni Ewropea.
Il-koordinazzjoni ma' Kunsilli Lokali f'attivitajiet u inizjattivi sportivi u fiżiċi, inkluż dawk li għandhom x'jaqsmu mal-benesseri.	Il-kultura bħala inċentiv għall-attività fiżika u l-benesseri taċ-ċittadini ġiet integrata fl-istrateġija bħala riżultat tanġibbli.
Il-koordinazzjoni ma' ministeri, dipartimenti u entitajiet governattivi li jiffaċilitaw ix-xogħol tal-Kunsilli Lokali.	L-istrateġija ssejjaħ għal kollaborazzjoni mill-qrib bejn il-ministeru responsabbli mill-kultura, il-Kunsill Malti għall-Arti u l-Organizzazzjonijiet Kulturali Pubbliċi sabiex tiżgura suċċess.
Li jagħtu opinjoni rigward il-Pjan Lokali li se tkun mehmuża mar-rapport imressaq lill-Kamra.	Is-sostennibbiltà urbana u rurali permezz tal-kultura u l-protezzjoni tal-patrimonju kulturali huma identifikati bħala komponenti strateġiċi ewlenin li jimpattaw il-Pjanijiet Lokali.
Il-preparazzjoni ta' Pjan ta' Ħidma annwali li jidentifika ir-riżorsi finanzjarji u umani li r-reġjun għandu bżonn.	It-twettiq tal-istrateġija hija mehmuża mal-Pjanijiet ta' Azzjoni annwali mwettqa mir-reġjun u l-Kunsilli Lokali fi ħdan ir-reġjun.

Kwarta Tajba, Varji, 2021. Ritratt ta' Daryl Cauchi grazzi lill-Kunsill Reġjonali tan-Nofsinhar

2.1.1. L-irwol tal-Kunsilli Reġjonali u Lokali

L-istrateġija tikkunsidra l-obbligu legali tal-Kunsilli Reġjonali li jipprovdu lill-Kunsilli Lokali b'għajnuna biex jindirizzaw il-funzjonijiet kulturali tagħhom kif deskritt fl-Att dwar il-Gvern Lokali, jiġifieri li:

- Jipprovdu għat-twaqqif, iż-żamma u l-manutenzjoni taċ-ċentri kulturali.
- Jamministraw libreriji lokali bħala parti minn skema nazzjonali u jassiguraw li huma aċċessibbli kemm jista' jkun għal kulħadd.
- Jissalvagwardjaw l-identità lokali u jieħdu l-miżuri neċessarji biex jissalvagwardjaw il-patrimonju storiku u kulturali, it-tradizzjonijiet u l-folklor.
- Jestendu l-għajnuna lill-artisti fil-lokalità tagħhom biex jgħinuhom jiżviluppaw it-talenti tagħhom.
- Jorganizzaw attivitajiet kulturali li jippromwovu l-lokalità b'kwalunkwe mod possibbli.
- Jippromwovu l-kunċett ta' tagħlim matul il-ħajja mar-residenti kollha, partikolarment mal-adulti u l-anzjani, billi jipprovdu opportunitajiet ta' tagħlim matul il-ħajja fil-lokalità.

Waqt li l-benesseri, is-sostennibbiltà u d-deċentralizzazzjoni ġew aktar viżibbli *fil-Politika Kulturali Nazzjonali* (PKN) 2021 (Ministeru għall-Wirt Nazzjonali, l-Arti u Gvern Lokali, 2021), l-irwol ta' tmexxija tal-Kunsilli Reġjonali u Lokali f'dan il-proċess se jsir saħansitra aktar importanti.

Il-PKN 2021 tiddikjara li l-mandat kulturali tal-Kunsilli Reġjonali u Lokali se jitwessa' biex jinkludi tmexxija mtejba tar-riżorsi għall-infrastruttura kulturali lokali u l-wirt kulturali u inizjattivi għal innovazzjoni kulturali u impenn fi ħdan il-komunità (Ministeru għall-Wirt Nazzjonali, l-Arti u Gvern Lokali, 2021). Il-PKN tirrikonoxxi l-bżonn li timplimenta Strateġiji Kulturali Reġjonali permezz ta' introduzzjoni ta' proċeduri amministrattivi koerenti għall-ġestjoni u l-koġestjoni ta' avvenimenti kulturali u programmi edukattivi. Dawn jinkludu programmi ta' tagħlim matul il-ħajja li jirriflettu l-bżonnijiet tal-komunità, li jikkunsidraw il-bidliet fid-demografija u l-popolazzjoni f'reġjuni differenti f'dawn l-aħħar ftit snin. F'reġjuni b'konċentrazzjoni għolja ta' residenti mhux Maltin, il-Kunsilli Reġjonali għandhom speċifikament joħolqu programmi li huma mfassla eżattament għal din il-bidla bil-għan li jintegraw lir-residenti kollha fi ħdan ir-reġjuni.

Minkejja l-karatteristiċi distinti tar-reġjuni, il-PKN 2021 tappoġġja wkoll miżuri għal kollaborazzjoni u networking bejn ir-reġjuni fit-tfassil tal-programmi kulturali tagħhom, il-ġestjoni tagħhom tal-wirt kulturali, il-kontribuzzjoni tagħhom fir-restawr tal-faċċati u l-isforzi tagħhom għal ġestjoni sostenibbli tal-ambjent kulturali.

Din l-istrateġija tibni fuq il-prijoritajiet nazzjonali li jinkludu titjib tal-aċċess kulturali u l-parteċipazzjoni taċ-ċittadini, tappoġġja d-diversità kulturali u l-integrazzjoni u tibni sħubijiet ġodda bejn istituzzjonijiet kulturali pubbliċi, reġjuni u NGOs kulturali bill tindirizza miżuri strateġiċi li jittrattaw l-isfidi speċifiċi, li jidentifikaw ukoll il-punti b'saħħithom u l-elementi uniċi tal-lokalitajiet fi ħdan ir-reġjun li jistgħu jitpoġġew fil-vetrina. Il-PKN tirrifletti wkoll fuq kif il-kultura u l-arti jistgħu jwieżnu, jappoġġjaw u jsostnu attività speċifika fit-turiżmu lokali, l-edukazzjoni, l-ekonomija u s-saħħa.

Ir-reġjuni jistgħu, permezz ta' approċċ koordinat u ambizzjuż għal sħubija u investiment, jiġu mogħnija permezz ta' bini fuq l-assi kulturali tagħhom, isaħħu s-sħubijiet, jiżviluppaw kapaċità fl-għarfien u l-ħiliet, jippjanaw proġetti għat-tul taż-żmien, u jinkoraġġixxu tipi ġodda ta' kultura li jiffjorixxu biex it-tradizzjoni u l-innovazzjoni jkunu jistgħu jimxu id f'id.

Il-Kunsilli Reġjonali, permezz tal-ispirazzjoni mill-għarfien u l-esperjenzi ta' nies li jaħdmu bla heda għal-lokalitajiet u l-evidenza b'saħħitha li ħarġet mir-riċerka, huma fdati li jippermettu l-iżvilupp kulturali fir-reġjun permezz tal-qafas strateġiku u riżorsi oħra li jistgħu jiġu megħjuna fuq livell kemm nazzjonali kif ukoll Ewropew. Din l-istrateġija hija mfassla fuq tliet temi trasversali li huma komuni għar-reġjuni kollha u tintroduċi wkoll prijoritajiet għal kull reġjun.

3. It-Temi Trasversali Ewlenin għall-Kultura madwar il-Għejjer Maltin

Din l-istrateġija hija mfassla fuq tliet temi trasversali komuni għar-reġjuni kollha u tintroduċi prijoritajiet speċifiċi għal dan ir-reġjun.

Matul l-analiżi tal-assi kulturali, l-opportunitajiet u l-isfidi kulturali ta' kull reġjun mis-sitta li jagħmlu parti minn dan il-programm ġenerali ta' riċerka, ħarġu fid-deher sett ta' tliet temi komuni bejniethom, jew aħjar 'trasversali'. It-temi jirriflettu realtà komuni ta' żvilupp għall-Gżejjer Maltin bħala nazzjon relattivament żgħir li għandu patrimonju mill-aktar għani x'joffri u bi sfidi sinifikanti ta' kapaċità, sħubija u investiment. It-temi huma introdotti fil-paġni li ġejjin.

Tema Numru 1: L-iżvilupp tat-talent

Ir-reġjuni tal-Gżejjer Maltin huma mimlija b'talent kulturali u kreattiv, bil-poplu jkun ir-riżorsa kulturali ewlenija tan-nazzjon. Pereżempju, jeżisti għarfien espert f'firxa ta' forom kulturali tradizzjonali, inkluż l-arti u l-prestazzjonijiet li jingħataw marbuta mal-karnival, il-każini tal-baned, u l-firxa enormi ta' festivals u avvenimenti. Hemm memorji kulturali, riti u ritwali distinti li jqanqlu l-immaġinazzjoni popolari u jimmobilizzaw varjetà wiesgħa ta' attivitajiet kulturali.

Barra minn hekk, kull reġjun għandu taħlita ta' qawwiet uniċi espressi fil-ħiliet, l-attivitajiet u l-aspirazzjonijiet tal-poplu. Madankollu, għadna m'aħniex insarrfu l-potenzjal sħiħ tal-firxa ta' talenti kreattivi. Hawn wisq nies li jsibuha diffiċli jibnu karriera sostenibbli fil-kultura. Jeżistu limiti serji ta' kapaċità għall-organizzazzjonijiet kulturali, b'ħafna minnhom ibatu biex ilaħħqu mal-ispejjeż u jikbru sostenibbilment. Komunitajiet emerġenti minn partijiet differenti tad-dinja għadhom ma sabux pjattaforma biex jesprimu l-kultura tagħhom u jikkontribwixxu għal fużjoni dejjem tikber ta' tradizzjonijiet kulturali madwar ir-reġjuni.

Din it-tema hija dwar il-bini ta' kapaċità, ħiliet u sħubijiet fi ħdan il-bażi ta' talent kulturali. L-intenzjoni tagħha hija li timmobilizza l-forza tax-xogħol kulturali fejn ħafna aktar nies huma attivi joħolqu l-kultura – kemm professjonalment kif ukoll bħala parti ċentrali f'ħajjithom. Din it-tema tfittex li tassigura li s-settur kulturali jkun miftuħ għal kulħadd u jsarraf bl-aqwa mod possibbli l-ideat, l-aspirazzjonijiet, l-enerġiji u l-ħiliet ta' popolazzjoni li qed issir dejjem aktar diversa. Din it-tema tipprijoritizza l-iżvilupp ta' programmi u l-infrastruttura li tipprovdi kundizzjonijiet li jippermettu lit-talent jiffjorixxi. Dan jinkludi l-introduzzjoni ta' edukazzjoni kulturali u tal-arti; l-iżvilupp ta' ħiliet speċjalisti kulturali, appoġġ għall-ġestjoni u l-intraprenditorija; u, l-koordinazzjoni ta' ċentri kulturali, networks, u attivitajiet ta' sħubija li jibnu viżibbiltà, vuċi u fiduċja madwar is-settur kulturali.

Tema Numru 2: L-involviment tal-udjenza

Il-kultura hija stil ta' ħajja għall-poplu tal-Gżejjer Maltin. Meta mqabbla ma' ħafna partijiet tal-Ewropa, il-livell ta' parteċipazzjoni f'avvenimenti kulturali, bħall-festi u ċ-ċelebrazzjonijiet tal-karnival, huwa għoli. Għal ħafna, il-parteċipazzjoni f'avvenimenti kulturali (u l-preparazzjoni tagħhom) hija parti mill-istil ta' ħajjithom. Madankollu, lil hinn minn firxa relattivament dejqa ta' attivitajiet kulturali, l-udjenzi għadhom emerġenti. Jeżisti nuqqas ta' parteċipazzjoni attiva f'attivitajiet kulturali u xi drabi n-nisa jħossuhom esklużi minn avvenimenti li huma mmexxija b'mod predominanti mill-irġiel. Komunitajiet ta' minoranzi etniċi u persuni b'diżabbiltà jesperjenzaw sens ġenerali ta' esklużjoni minn parteċipazzjoni attiva fil-forom kulturali kollha. Jista' jsir ħafna aktar biex jinbnew udjenzi attivi li huma interkulturali u interġenerazzjonali li jħossuhom jistgħu jikkontribwixxu għall-mod li l-kultura hija preżentata, promossa u programmata.

Din it-tema tiffoka fuq it-tisħiħ ta' udjenzi attivi u diversi għal varjetà ta' forom kulturali madwar kull reġjun. It-tema tipprijoritizza l-inklużjoni soċjali bħala prinċipju għal sistema kulturali dinamika u responsabbli. Tinkoraġġixxi organizzazzjonijiet kulturali u NGOs biex jaħdmu fi sħubija biex jifirxu l-offerta kulturali, biex jevitaw ħbit tal-istess dati fil-programmi kulturali u biex tinkoraġġixxi koordinazzjoni ta' programmi u l-komunikazzjoni tagħhom. Tappoġġja tlaqqigħ ta' attivitajiet, bħal sistemi komuni ta' promozzjoni u biljetti, approċċi koordinati għall-involviment ta' udjenza fost komunitajiet li mhumiex involuti b'mod adekwat u timmira għal interventi li jinkoraġġixxu turiżmu kulturali, li fih it-turist huwa membru attiv tal-udjenza aktar milli spettatur fil-periferija tal-attività.

Tema Numru 3: Innovazzjoni tal-wirt storiku

Ir-reġjuni tal-Gżejjer Maltin għandhom storja magħmula minn diversi saffi, b'kull wieħed minnhom magħġun mill-poplu li għex fil-gżejjer f'dak iż-żmien, u li joħloq sens distint ta' identità u post. Il-wirt storiku tal-Gżejjer Maltin jiġbor firxa sorprendenti ta' assi kulturali tanġibbli u intanġibbli: il-ġid ta' tempji antiki, ċittadelli, knejjes u katidrali, xelters tat-Tieni Gwerra Dinjija, toroq mill-isbaħ u pjazez ħajjin li huma animati b'festivals, mużika u avvenimenti li joħolqu l-memorji. Ħafna mill-enerġija, ir-riżorsi u l-prijoritajiet għall-kultura ffokaw fuq il-protezzjoni u r-restawr ta' assi ta' wirt storiku tanġibbli, li huwa vitali jekk il-pajjiż irid jibqa' jkun ġawhra fil-Mediterran. Għandu jiġi żgurat li l-iżvilupp bla rażan ma jikkompromettix is-saħħa tal-wirt storiku Malti, u li t-turiżmu kulturali jkun utilizzat biex ikollu rwol fil-preservazzjoni u s-sostenibbiltà ta' dak li joffri l-wirt storiku. Madankollu, xi drabi, l-attenzjoni partikolari fuq il-protezzjoni llimita l-potenzjal tal-innovazzjoni tal-wirt storiku – li permezz tiegħu assi tal-wirt storiku jingħataw ħajja ġdida u jitqiesu b'mod ġdid bħala spazji, pjattaformi jew forom oħra għal użu kontemporanju fejn narrattivi differenti jiġu espressi b'mod li jpoġġu l-futur bħala tluq mill-passat.

Din it-tema tiffoka fuq il-patrimonju bħala riżorsa għal żvilupp kulturali kontemporanju u innovazzjoni. Huwa hawnhekk fejn l-organizzazzjonijiet kulturali u l-udjenzi tagħhom jieħdu rwol attiv biex jinvolvu ruħhom mal-passat u jmexxu 'l quddiem possibbiltajiet għall-futur. Huwa hawnhekk fejn sħubijiet ġodda jiżviluppaw biex jikkonservaw lill-wirt storiku u jutilizzawh b'mod ġdid permezz ta' produzzjoni attiva ta' tipi ġodda ta' attivitajiet kulturali minn popolazzjoni li qed tinbidel. Huwa hawnhekk fejn it-turiżmu kulturali u l-industriji kreattivi jistgħu jgħinu jiġġeneraw dħul ġdid li jista' jerġa' jiġi investit fl-iżvilupp tal-wirt storiku.

Għal kull waħda mit-tliet temi trasversali, ir-reġjun għandu sett ta' prijoritajiet strateġiċi distinti. Dawn huma introdotti fil-paġni li ġejjin.

3.1. Il-prijoritajiet komuni għall-kultura madwar is-sitt reġjuni

Kull tema trasversali hija marbuta ma' ħames prijoritajiet ewlenin:

Tressiq tal-komunitajiet rurali u rħula żgħar

Tressiq tal-komunitajiet rurali u rħula żgħar biex jibnu rabtiet kulturali aktar b'saħħithom u l-kampanja titwassal fil-belt u l-belt titwassal fil-kampanja. Huwa vitali li l-komunitajiet huma konessi kemm internament kif ukoll esternament, b'opportunitajiet għall-membri tal-komunitajiet biex jipparteċipaw f'firxa ta' attivitajiet kulturali u jidħlu fi skambju u joħolqu flimkien kulturi ġodda li jtejbu l-benesseri u jiffaċilitaw sens aktar b'saħħtu tal-post.

Bini tal-kapaċità fl-infrastruttura kulturali u għal organizzazzjonijiet kulturali

Bini tal-kapaċità fl-infrastruttura kulturali u għal organizzazzjonijiet kulturali b'impenn li jappoġġjaw organizzazzjonijiet kulturali emerġenti bħala komponent vitali ta' tiġdid kulturali u kreattiv dejjem għaddej. Dan ifisser ukoll li l-iżvilupp tal-prattika ta' governanza tajba fl-għażla tal-avvenimenti, fl-utilizzazzjoni tar-riżorsi disponibbli, fil-metodi tal-involviment tal-komunità u fid-dokumentazzjoni u l-analiżi tal-eżiti.

Tisaħħaħ is-sħubija u d-diversifikazzjoni tal-investiment

Tisaħħaħ is-sħubija u d-diversifikazzjoni tal-investiment madwar Malta u Għawdex. Sħubijiet eżistenti jirrikjedu konsolidazzjoni, tisħiħ u innovazzjoni. L-imsieħba fi ħdan u bejn ir-reġjuni għandhom bżonn jirrinkwadraw l-approċċ tagħhom lejn l-investiment fil-kultura, waqt li jqegħduh wkoll fil-qalba tal-edukazzjoni, l-ippjanar, is-saħħa u l-benesseri. Dan se jirrikjedi sinerġija bejn il-partijiet ikkonċernati varji strateġiċi biex jiżviluppaw pjan kulturali komuni. Il-formazzjoni ta' Kumitat Kulturali Reġjonali, bil-parteċipazzjoni tal-Kunsilli Lokali, l-NGOs u l-prattikanti kreattivi, se jiffaċilitaw teħid tad-deċiżjonijiet aktar parteċipatorju. Mill-banda l-oħra, l-Uffiċjali Kulturali Reġjonali jappoġġjaw it-twettiq tal-istrateġija kulturali reġjonali.

Id-dimensjoni Ewropea u lil hinn

Il-Gżejjer Maltin huma ċentru b'rabtiet storiċi b'saħħithom ma' ħafna pajjiżi imma għandhom isiru sforzi biex jinnewtralizzaw it-tendenza li qed tikber lejn l-insularità. Ir-reġjun jista' jkun konness b'mod aħjar mal-bqija tad-dinja u jista' jibbenefika minn skambju kulturali u sħubija ma' msieħba internazzjonali.

Evalwazzjoni u evidenza

L-eżiti tal-istrateġija kulturali għandhom jitkejlu biex jgħinu lill-imsieħba biex jidentifikaw modi biex itejbu t-twassil tal-viżjoni u jassiguraw li din flimkien mat-temi tal-istrateġija tħalli impatt fit-tul taż-żmien. Dan jista' jgħin lil min iwettaq l-istrateġija biex jikseb fehim aħjar tal-assi ta' kull lokalità fi ħdan ir-reġjun, jikseb data reġjonali ta' valur fuq postijiet li ma jintużawx biżżejjed, u jifhem kif jista' jinvolvi b'mod aħjar lill-artisti residenti u lill-NGOs bbażati fiż-żona.

4. Il-Profil Kulturali tar-Reġjun Nofsinhar

4.1. Il-profil kulturali

Ir-reġjun Nofsinhar huwa d-dar ta' 20% tal-popolazzjoni totali tal-Gżejjer Maltin (Uffiċċju Nazzjonali tal-Istatistika, 2020). Skont statistika preċedenti, il-popolazzjoni fir-reġjun kibret b'1.3%, ftit anqas mill-medja nazzjonali ta' 1.9%, b'Birżebbuġa (2.9%) u Marsaskala (3.6%) jirreġistraw l-akbar tkabbir waqt li Santa Luċija tirreġistra tċekkin ta' 0.3%.

L-ammont ta' organizzazzjonijiet volontarji reġistrati li huma attivi fir-reġjun huwa ta' 327, b'20% tal-organizzazzjonijiet jkunu nongovernattivi. Minnhom, 88 (26.9%) huma organizzazzjonijiet kulturali. Dan l-ammont ifisser li r-reġun għandu t-tieni l-akbar konċentrazzjoni ta' organizzazzjonijiet volontarji li jaħdmu fl-arti u l-kultura fost is-sitt reġjuni. Ir-reġjun għandu wkoll l-ogħla ammont ta' ġemellaġġi bejn Kunsilli Lokali (11, daqs ir-Reġjun Lvant), li huwa ekwivalenti għal 20% tal-ġemellaġġi bejn il-Kunsilli Lokali fir-reġjuni kollha.

Ir-reġjun għandu wieħed mill-iżgħar ammonti ta' binjiet u proprjetajiet skedati mill-Aworità tal-Ippjanar (376), li jirrappreżentaw madwar 12% tal-ammont kollu ta' siti skedati (Awtorità tal-Ippjanar, 2022). Dawn huma kategorizzati hekk: arkitettura (268 sit, 10.6% tas-siti arkitettoniċi reġistrati), inġinerija (50 sit, 17.3% tas-siti ta' inġinerija reġistrati) u arkeoloġija (25, 12.8% tas-siti arkeoloġiċi reġistrati). Jeżisti wkoll persentaġġ relattivament għoli ta' proprjetà ta' wirt kulturali reġistrata fl-Inventarju tas-Sovrintendenza tal-Patrimonju Kulturali (486, 21%).

Ir-reġjun għandu 11-il librerija lokali u żewġ libreriji reġjonali li jinsabu f'Ħal Luqa u Ħal Qormi. Bejniethom kollha, il-libreriji pproċessaw 309,915-il self ta' ktieb, ammont li jirrappreżenta l-ogħla ammont ta' self reġistrat minn kwalunkwe reġjun. Ir-reġjun Nofsinhar għandu l-ogħla persentaġġ ta' persuni li jużaw il-librerija u l-arkivji fost ir-reġjuni kollha b'eċċezzjoni għar-Reġjun Tramuntana li għandu l-istess statistika (23.3%, jew rata ta' 1.6% ogħla mill-medja nazzjonali).

Fl-2016, ir-reġjun irreġistra parteċipazzjoni kulturali baxxa (Kunsill Malti għall-Arti, 2017). Il-parteċipazzjoni fi spettakli teatrali kienet 10% anqas mill-medja nazzjonali ta' 33.2%; dik f'kunċerti kienet 4% anqas mill-medja nazzjonali ta' 34.9%; l-attendenza għal spettakli taż-żfin kienet it-tieni l-aktar baxxa mir-reġjuni kollha, 2% inqas mill-medja nazzjonali ta' 14.4%; dik f'wirjiet tal-arti u tal-galleriji kienet 2.6% inqas mill-medja nazzjonali ta' 32.1%. L-istatistika maħruġa mill-Istħarriġ dwar Parteċipazzjoni Kulturali li tirrelata mal-attendenza fiċ-ċinema turi li din hija wkoll anqas mill-medja nazzjonali, 2.6% inqas minn dik nazzjonali ta' 43.6%.

Rigward żjarat ta' siti storiċi, ir-reġjun għandu rata ta' 0.5% ogħla mill-medja nazzjonali ta' 36.8%, waqt li r-rata reġistrata ta' żjarat fil-mużewijiet hija wkoll nominalment akbar mill-medja nazzjonali ta' 31.1% b'0.5%. Il-parteċipazzjoni fil-festi tal-irħula hija fuq l-istess livell tal-medja nazzjonali (67.4%) waqt li l-parteċipazzjoni fil-purċissjonijiet tal-Ġimgħa l-Kbira hija nominalment ogħla b'0.7% mill-medja nazzjonali ta' 51.6%.

Il-parteċipazzjoni fil-Karnival hija 6.1% ogħla mill-medja nazzjonali ta' 32.4%, li jagħmel lil dan ir-reġjun bit-tieni l-ogħla rata ta' parteċipazzjoni fost ir-reġjuni kollha. Il-parteċipazzjoni fil-festivals organizzati mill-Kunsilli Lokali hija inkredibbilment 9% ogħla mill-medja nazzjonali ta' 33.2% u 2.3% biss inqas minn dik reġistrata f'Għawdex. Fit-12-il xahar li ppreċedew il-pubblikazzjoni tal-Istħarriġ dwar il-Parteċipazzjoni Kulturali mill-Kunsill Malti għall-Arti fl-2017, ir-reġjun irreġistra wkoll rata għolja ta' parteċipazzjoni kulturali fl-attivitajiet tal-Kunsilli Lokali – 4.3% li hija 1.9% ogħla minn dik nazzjonali ta' 2.9%. Il-livell ta' parteċipazzjoni fl-attivitajiet tal-Kunsilli Lokali huwa konsistentement ogħla mill-medja nazzjonali annwali matul it-tliet snin ta' qabel (0.8% ogħla mill-medja nazzjonali ta' tliet snin qabel u sussegwentement 0.7% ogħla mill-medja nazzjonali ta' 2.6%). Dan il-livell ta' interess huwa korroborat ukoll mid-data li turi li r-rata ta' persuni li mhumiex interessati fil-festi tal-Kunsilli Lokali hija 2.6% inqas minn dak tal-medja nazzjonali ta' 86.4%. Sa ċertu punt, l-istatistika miksuba fit-12-il xahar qabel l-Istħarriġ dwar il-Parteċipazzjoni Kulturali (Kunsill Malti għall-Arti, 2017) tissuġġerixxi żieda sostanzjali fil-parteċipazzjoni, minkejja li din se tilħaq punt ta' saturazzjoni meta tqis li 6.2% biss (kontra medja nazzjonali ta' 7.7%) qatt ma pparteċipaw imma xorta interessati jipparteċipaw fil-futur. Il-Kunsilli Lokali fir-reġjun offrew 24 kors minn total ta' 127, ammont li jirrappreżenta 19% tal-korsijiet kollha offruti mill-Kunsilli Lokali kollha f'Malta u Għawdex. Ir-rata ta' kollaborazzjonijiet ma' NGOs lokali hija ta' 55%, li jfisser li l-Kunsilli Lokali qed jikkollaboraw b'mod attiv ma' kważi nofs l-NGOs lokali fir-reġjun, rata li hija simili għall-medja nazzjonali ta' 54.1%.

Il-Marsa hija l-komunità li tispikka fir-reġjun, speċjalment meta tqisli l-post ġeografiku tiegħu hu l-aktar 'il bogħod u l-anqas relatat ml-bqija tar-reġjun li għandu wieħed mill-aktar xtut kontinwi mal-kosta tax-xlokk tal-gżira. Minn mindu twaqqaf iċ-Ċentru Miftuħ tal-Marsa fl-2002, din il-komunità esperjenzat influss sinifikanti ta' immigranti. Dan wassal għat-twelid ta' komunità ta' residenti immigranti bil-faċilitajiet ta' ħwienet u komunitarji tagħhom stess. Waqt li din ir-realtà tippreżenta opportunità kbira għal forma ġdida ta' djalogu kulturali, prattika kulturali u innovazzjoni, tippreżenta wkoll diversi sfidi. Dawn huma ġeneralment ippreżentati bħala sentimenti ksenofobiċi, nuqqas ta' ftuħ u aċċettazzjoni, u sens ta' nuqqas ta' sigurtà, li jinħass kemm mill-komunità ta' immigranti kif ukoll minn dik tal-Marsin. B'mod ġenerali jeżisti nuqqas ta' opportunità għal skambju interkulturali u djalogu li jiggrava dawn is-sentimenti. L-inklużjoni fil-lista tal-Marsa fil-Lokalità tal-Kultura tal-2022 tista' sservi bħala katalista għal sfidi li din il-komunità qed taffaċċja. Madankollu, il-programm li sar pubbliku sa issa, jirreferi biss għal avvenimenti simili għal dawk organizzati minn żmien għal żmien mill-Kunsilli Lokali.

4.2. Analiżi SWOT

Il-Preġji	Id-Dgħufijiet
→ Reġjun kulturalment omoġeniku b'interessi komuni f'attivitajiet kulturali u tradizzjonali bħall-festi reliġjużi lokali. → Parteċipazzjoni b'saħħitha ogħla mill-medja f'festivals organizzati mill-Kunsilli Lokali. Avvenimenti kulturali tradizzjonali, bħall-festi tar-raħal u l-purċissjonijiet tal-Ġimgħa l-Kbira, huma ta' suċċess kbir bħala prodott ta' turiżmu lokali intra/interreġjonali. → Il-komunitajiet tar-reġjun jużaw il-librerija b'ħeġġa, u jirreġistraw waħda mill-ogħla persentaġġi ta' parteċipazzjoni kulturali fuq livell nazzjonali.	→ Parteċipazzjoni kulturali relattivament baxxa vis-à-vis spettakli teatrali u ta' żfin, u kunċerti live. → Id-diversità kulturali tar-reġjun mhix riflessa fil-programm kulturali ġenerali tar-reġjun. → Il-kultura tradizzjonali dominanti tar-reġjun ma tagħtix spazju għal innovazzjoni u approċċi diversi fl-iżvilupp ġenerali kulturali. → Nuqqas ta' data dettaljata u konsistenti fuq assi kulturali u ta' patrimonju. → Nuqqas ta' aċċess għal finanzjament fuq livell reġjonali.
L-Opportunitajiet	**It-Theddidiet**
→ Tressiq ta' assi reġjonali ma' kollaborazzjoni nazzjonali u Ewropea u opportunitajiet ta' finanzjament. → Żvilupp ta' prodott turistiku kulturali integrat, partikolarment f'konnessjoni ma' festi tradizzjonali u l-Karnival. → Bini fuq il-preġji tar-Reġjun bħala pjattaforma li tippermetti sinerġiji u koġestjoni ta' assi reġjonali u lokali.	→ Eskalazzjoni akbar fit-tensjonijiet bejn komunitajiet lokali u ta' immigranti residenti minħabba koeżjoni soċjali u programmi ta' integrazzjoni organizzati fuq livell lokali u reġjonali żbilanċjati strateġikament.

5. It-Temi u l-Prijoritajiet Speċifiċi għar-Reġjun

Flimkien mat-temi trasversali u l-prijoritajiet introdotti qabel, ir-riċerka u l-konsultazzjoni għenet tidentifika sett ta' prijoritajiet strateġiċi distinti u mfassla partikolarment għar-Reġjun Nofsinhar. Dawn huma introdotti hawnhekk.

Tema A: Il-parteċipazzjoni kulturali

Il-livell ta' parteċipazzjoni kulturali fir-Reġjun Nofsinhar huwa għoli. Ir-reġjun għandu wkoll livell għoli ta' produzzjoni kulturali f'xi setturi, u livell ftit inqas għoli mill-medja nazzjonali f'oħrajn. Il-manifestazzjonijiet aktar tradizzjonali għandhom livell ta' parteċipazzjoni li jikkompara sew mal-medja nazzjonali. Manifestazzjonijiet anqas tradizzjonali għandhom parteċipazzjoni anqas mill-medja nazzjonali.

Prijoritajiet għal Tema A:

Sostenn u progress fil-parteċipazzjoni kulturali

Ir-reġjun jikkunsidra liż-żgħażagħ u l-anzjani bħala gruppi fil-mira ta' prijorità għall-istrateġija kulturali tiegħu matul il-ħames snin li ġejjin. Sforz konġunt fuq livell reġjonali għandu jimbotta 'l quddiem kemm liż-żgħażagħ kif ukoll lill-anzjani biex jinvolvu ruħhom fil-ħajja kulturali tar-reġjun b'mod aktar attiv. Dan għandu jsir permezz ta' promozzjoni ta' programm kulturali mfassal għaċ-ċittadini żgħażagħ u anzjani biex isaħħu l-iżvilupp tat-talent u tal-udjenza. Il-kreattività mhix marbuta maż-żmien u d-djalogu interġenerazzjonali għandu jiġi prijoritizzat.

Titjib tal-offerta kulturali tar-reġjun

Żieda fl-attenzjoni partikolari fuq turiżmu kulturali intra/interreġjonali permezz ta' prodotti speċifikament imfassla għaż-żvilupp tal-udjenza u esperjenzi offruti b'mod konġunt mal-Kunsilli Lokali, l-NGOs u l-prattikanti kreattivi.

Festa Nar. Varji, 2021. Ritratt ta' Angelo Caruana grazzi lill-Kunsill Reġjonali tan-Nofsinhar

Tema B: Valorizzazzjoni tal-patrimonju u infrastruttura kulturali

Kif inhu evidenti fl-inventorji u l-bażi ta' data nazzjonali, ir-reġjun għandu ammont sostanzjali ta' assi ta' wirt kulturali. Dan joħloq sistema kumplessa vis-à-vis il-ġestjoni u l-użu tagħhom. Ir-reġjun m'għandux ir-riżorsi biex imexxi dak li hu bħalissa fil-mandat tiegħu u ġeneralment jiddependi fuq finanzjament tal-gvern ċentrali biex jagħmel ix-xogħlijiet neċessarji ta' manteniment, restawr u manutenzjoni.

Prijoritajiet għal Tema B:

Kokreazzjoni ta' inventarju ta' siti ta' wirt nazzjonali, reġjonali u lokali.

Tfassil ta' ftehimiet kollaborattivi ma' entitajiet nazzjonali għall-użu aħjar tal-assi ta' wirt nazzjonali mill-komunitajiet tar-reġjun.

Esplorazzjoni ta' użu u aċċess aħjar tal-proprjetà ta' wirt kulturali

Minkejja li r-reġjun għadu kif ħa dawn l-inizjattivi f'dawn l-aħħar snin, approċċ aktar strutturat jista' jittrasforma dan f'riżorsa turistika sostenibbli.

Dokumentazzjoni u żvilupp tal-infrastruttura kulturali

Dokumentazzjoni u żvilupp tal-infrastruttura kulturali tar-reġjun għall-għan li jospitaw kunċerti, avvenimenti u attivitajiet oħra għall-komunitajiet tar-reġjun.

Tingħata s-setgħa lill-Kunsilli Lokali

Tingħata s-setgħa lill-Kunsilli Lokali fir-reġjun biex jibdew inizjattivi ta' turiżmu kulturali sostenibbli li jgħaqqdu lill-komunitajiet madwar ir-reġjun.

Tema Ċ: Koordinazzjoni reġjonali u sinerġiji

Il-preġji kulturali tar-reġjun u r-rispons lejn il-valorizzazzjoni tal-patrimonju jistgħu jiġu massimizzati permezz ta' koordinazzjoni mtejba u sinerġiji sostnuti. L-għan huwa li jkun hemm offerta kulturali promossa b'mod tajjeb u aktar aċċessibbli. Jeħtieġ li jsir aktar sforz biex l-aċċessibbiltà għal assi ta' patrimonju tiġi faċilitata u tiġi prijoritizzata l-konservazzjoni u r-riabilitazzjoni sostenibbli tagħhom.

Prijoritajiet għal Tema Ċ:

Promozzjoni ta' aktar sinerġiji

Promozzjoni ta' aktar sinerġiji u networking bejn il-Kunsilli Lokali, l-NGOs u l-prattikanti kreattivi fi ħdan ir-reġjun.

Kontribuzzjoni lejn twaqqif ta' sistema ċentralizzata

Kontribuzzjoni lejn twaqqif ta' sistema ċentralizzata li tipprowmwovi programmi kulturali reġjonali intra/interreġjonali, inventarju ta' siti u postijiet u bażi ta' data ta' NGOs, prattikanti kreattivi u entitajiet kreattivi oħra.

Tema D: Mudelli sostenibbli ta' finanzjament

Il-pandemija COVID-19 ħolqot il-bżonn għal aktar involviment u ta' valur aħjar mal-kultura bħala sors ta' benesseri u komunità, imma ħolqot ukoll pressjoni sinifikanti fuq riżorsi finanzjarji li qabel kienu allokati għall-valorizzazzjoni tal-patrimonju u l-programm kulturali. Ta' spiss, ir-reġjun jaffaċċja diffikultajiet minħabba fondi mhux kontinwi biex jappoġġja l-programm kulturali. Riżorsi nazzjonali u fondi tal-UE għadhom meħtieġa biex jitwettaq programm ta' rkupru u rivitalizzazzjoni li jpoġġi l-kultura fil-qalba tal-koeżjoni soċjali u l-iżvilupp sostenibbli.

Prijoritajiet għal Tema D:

Ħolqien ta' mudell sostenibbli ta' finanzjament

Ħolqien ta' mudell sostenibbli ta' finanzjament li jinkludi portafoll diversifikat ta' fondi nazzjonali u oħrajn imħaddem mir-reġjun.

Esplorazzjoni ta' opportunitajiet ta' finanzjament

Esplorazzjoni ta' opportunitajiet ta' finanzjament lil hinn minn programmi ta' fondi nazzjonali, bħal programmi ta' fondi Ewropej u internazzjonali.

Kontribuzzjoni għat-twaqqif ta' pjattaforma

Kontribuzzjoni għat-twaqqif ta' pjattaforma u mekkaniżmu interfaċċa biex jippreżenta opportunitajiet ta' finanzjament lill-Kunsilli Lokali, NGOs u prattikanti kreattivi u koordinazzjoni tad-distribuzzjoni tal-fondi permezz ta' sejħiet u qsim tal-aħjar prattiki bejn il-Kunsilli Reġjonali u msieħba nazzjonali.

Tfassil ta' pjan ta' negozju ta' tliet snin

Tfassil ta' pjan ta' negozju ta' tliet snin li jkopri l-programm kulturali tar-reġjun, inkluż l-aspetti finanzjarji u loġistiċi.

Faċilitar ta' żvilupp ta' korsijiet regolari tat-taħriġ

Faċilitar ta' żvilupp ta' korsijiet regolari tat-taħriġ fuq diversi sorsi ta' dħul li l-Kunsilli Lokali, l-NGOs u l-prattikanti kreattivi jistgħu jisfruttaw.

Il-Ġimgħa l-Kbira. Iż-Żejtun, 2022.
Ritratt ta' Stephen Gravina

Kwarta Tajba. Varji, 2021. Ritratt ta' Daryl Cauchi grazzi lill-Kunsill Reġjonali tan-Nofsinhar

6. L-Azzjonijiet ta' Prijorità għal Żvilupp immexxi mill-Kultura fir-Reġjun Nofsinhar

Tema (flimkien mat-temi trasversali)	Qasam ta' prijorità	Azzjonijiet indikattivi	Terminu qasir (<sena) Terminu medju (2-4 snin) Terminu twil (5 snin +)
Parteċipazzjoni kulturali	Sostenibbiltà	Investiment fis-sostenn ta' parteċipazzjoni kulturali lokali b'enfasi partikolari fuq iż-żgħażagħ u l-anzjani	Terminu medju sa twil
B. Valorizzazzjoni u infrastruttura	Ġestjoni ta' data u riżorsi	Kontribuzzjoni lejn twaqqif ta' bażi ta' data ta' assi ta' wirt kulturali, NGOs u prattikanti kreattivi biex tiffaċilita l-organizzazzjoni ta' avvenimenti kulturali u ġestjoni aktar effiċjenti ta' riżorsi	Terminu qasir sa medju
C. Koordinazzjoni u sinerġiji razzjonali	Networking aktar b'saħħtu	Investiment f'networking aħjar u tqegħid tar-reġjun bħala punt ta' riferiment għall-aħjar prattika	Terminu qasir sa medju
D. Mudelli sostenibbli ta' finanzjament	Opportunitajiet ta' fondi	Sforz għall-ħolqien ta' infrastruttura neċessarja permezz ta' finanzjament mill-UE u mekkaniżmi oħra u taħriġ biex jinħoloq dħul regolari sostenibbli	Terminu medju sa twil

Id-Duluri. Iż-Żejtun, 2022. Ritratt ta' Stephen Gravina

7. Konklużjoni

Matul is-snin, ir-Reġjun wera reżiljenza u impenn biex jiżviluppa l-identità kulturali reġjonali distinta tiegħu permezz tal-kultura.

Dan għandu jservi bħala pedament b'saħħtu u robust li fuqu tinbena infrastruttura kulturali aktar sostenibbli li tinvolvi ruħha ħafna aktar mal-komunitajiet lokali fi ħdan ir-reġjun u li tilħaq il-bżonnijiet tal-industrija tat-turiżmu, kemm interna kif ukoll esterna, li permezz tagħha anki t-tkabbir ekonomiku tar-reġjun jista' jibbenefika. Għarfien aħjar tar-riżorsi disponibbli fir-reġjun hu kruċjali sabiex jinżammu l-livelli meħtieġa u l-kwalità tiġi promossa. Il-kultura tista' tkun katalista għal żvilupp soċjali, u tippermetti modi aħjar ta' ħajja u komunitajiet aktar b'saħħithom.

8. Appendiċi

Rikonoxximenti

Din l-istrateġija kienet imfassla bil-kontribuzzjonijiet ta':

Sandro Debono	Awtur Ewlieni tal-Istrateġija Reġjun Nofsinhar
Morgan Parnis	Kap tal-Proġett, Mdina International Ltd
Toni Attard	Kap tat-Tim tal-Istrateġija u Msieħeb tal-Proġett, Culture Venture
Tom Fleming	Konsulent Kulturali Internazzjonali
Valerie Visanich	Kap tar-Riċerka
Caldon Mercieca	Riċerkatur
Karsten Xuereb	Riċerkatur
Daniel Azzopardi	Riċerkatur
Anna Formosa	Mexxeja tal-Workshop

Kunsill Malti għall-Arti

Albert Marshall	Ċermen Eżekuttiv
Mary Ann Cauchi	Direttur Fondi u Strateġija
Eric Fenech Sevasta	Direttur Affarijiet Korporattivi
Etienne Bonello	Eks Direttur Affarijiet Korporattivi
Adrian Debattista	Kap tal-Istrateġija
Christopher Spiteri	Eżekuttiv għall-Proġetti tal-UE
Simone Inguanez	Eżekuttiv għad-Diversità u l-Komunitajiet
Elyse Tonna	Koordinatur Kulturali Reġjonali

Grupp ta' Ħidma Strateġija Kulturali Reġjonali fir-Reġjun Nofsinhar

Jesmond Aquilina	President
David Michael Schembri	Rappreżentant tal-Kunsilli Lokali
Johan Mula	Rappreżentant tal-Kunsilli Lokali
Rita Grima	Rappreżentant tal-Kunsilli Lokali
Marija Sara Vella	Rappreżentant tal-Kunsilli Lokali
Philip Carabott	Rappreżentat tas-Segretarji Eżekuttivi
Max Farrugia	Rappreżentant tal-NGOs

Kunsill Reġjonali u Kunsilli Lokali fi ħdan ir-Reġjun Nofsinhar

Jesmond Aquilina	President
Marija Sara Vella	Viċi-President u Sindku tal-Gudja
Philip Carabott	Segretarju Eżekuttiv
Tiffany Abela	Uffiċjal Kulturali Reġjonali

Ir-rappreżentanti kollha mill-Kunsilli Lokali fir-Reġjun Nofsinhar jinkludu Sindki, Segretarji Eżekuttivi u Kunsilliera responsabbli mill-kultura minn: Ħal Qormi, iż-Żejtun, Birżebbuġa, Ħal Għaxaq, Santa Venera, Marsaskala, Marsaxlokk, Santa Luċija, il-Gudja, il-Ħamrun, Ħal Luqa, u l-Marsa

Esprimi

Stephanie Buhagiar	Eżekuttiv tar-Riċerka tas-Suq

Diviżjoni tal-Gvern Lokali

Natalino Attard	Direttur Ġenerali
Christopher Galea	Direttur, Monitoraġġ u Appoġġ
Marisa Pisani	Direttur, Strateġija u Implimentazzjoni tal-Politika
Simon Agius	Assistent Direttur, Strateġija u Implimentazzjoni tal-Politika
Robert Tabone	Kap tal-UE u Affarijiet Internazzjonali
Dorianne Diacono	Maniġer Superjuri, Strateġija u Implimentazzjoni tal-Politika

Assoċjazzjoni Kunsilli Lokali

Mario Fava	President
Lianne Cassar	Segretarju Eżekuttiv

Uffiċċju Nazzjonali tal-Istatistika

Etienne Caruana	Direttur Ġenerali
Josianne Galea	Kap tal-Unità Kundizzjonijiet tal-Għajxien u Statistiċi Kulturali

Konsulenti

L-individwi involuti fil-fażi ta' konsultazzjoni fit-tiswir ta' din l-istrateġija jinkludu (imma mhux limitati għalihom):

Adrianne Pulé, Alfred Gauci, Anthony Borg, Antoine Farrugia, Bernice Darmanin, Carmen Ellul, Caroline Silvio, Connie Callus, Cynthia Tomasuolo, Daniel Bugeja, David M. Schembri, Doris Zammit, Edward Spiteri Audibert, Francis Callus, Fiona Cutajar, Gabriel Camilleri, Henry Bonnici, Henry Zaffarese, Joanna Abdilla, Johan Mula, Joseph D'Amato, Joseph Darmanin, Justin Formosa, Karl Camilleri, Karen Camilleri, Lara Mascena, Leanne Deguara, Liliann Cassar, M'Grace Cassar, Marvic Massa, Marvel Vella, Mark Cocker, Michael Mifsud, Michael Portelli, Max Farrugia, Noel Buttigieg, Oliver Cassar, Pablo Abdilla, Paul Busuttil, Ruben Abela, Rosalie Mintoff, Rita Grima, Shania Fenech, Tarcisio Barbara, Teddy Farrugia, Walter Pace

Is-Sindki tal-lokalitajiet fir-Reġjun Nofsinhar:

Charmaine St John, Christian Sammut, Darren Abela, Doris Abela, John Schembri, Josef Azzopardi, Josef Masini Vento, Marija Sara Vella, Mario Calleja, Scott Camilleri, Stephen Sultana, Steven Grech

Kif ukoll:

Organizzazzjonijiet Kulturali Pubbliċi, Organizzazzjonijiet Volontarji Artistiċi u Kulturali u partijiet ikkonċernati oħra.

Referenzi

Awtorità tal-Ippjanar. (2022). The Malta Scheduled Property Register. Disponibbli: https://www.pa.org.mt/en/scheduled. [Aċċessat fl-1 ta' April 2022].

Cremona, V. A., Borg, R.P., Chetcuti, K. u Buhagiar, S. (2017). SPAZJI TEATRALI A Catalogue of Theatres in Malta and Gozo: 2016 edition. Disponibbli: https://valletta2018.org/wp-content/uploads/2017/03/Spazji-Teatrali-A-Catalogue-of-Theatres-in-Malta-and-Gozo.pdf [Aċċessat fl-1 ta' April 2022].

Esprimi. (2019). Local Councils 2018 Events Survey. Rapport intern. Mhux ippubblikat.

Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew (KESE). (2013). Diskors mil-President Antonio Barroso "A New Narrative for Europe". Disponibbli: https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/new-narrative-europe-eesc-resolution-conference-future-europe [Aċċessat fl-1 ta' April 2022].

Kunsill Malti għall-Arti. (2017). Cultural Participation Survey 2016. Disponibbli: https://www.artscouncilmalta.org/files/uploads/misc/Cultural%20Participation%20%20Survey%202016%20online.pdf [Aċċessat fl-1 ta' April 2022].

Sovrintendenza tal-Patrimonju Kulturali. (2022). National Inventory. Disponibbli: https://culture.gov.mt/en/culturalheritage/Pages/National%20Inventory.aspx. [Aċċessat fl-1 ta' April 2022].

Uffiċċju Nazzjonali tal-Istatistika. (2020). Statistics on Libraries 2019. NewsRelease 115/2020 Disponibbli: https://nso.gov.mt/en/News_Releases/Documents/2020/07/News2020_115.pdf [Aċċessat fl-1 ta' April 2022].

Uffiċċju Nazzjonali tal-Istatistika. (m.d.). Living Conditions and Culture Statistics. Available at: https://nso.gov.mt/en/nso/Sources_and_Methods/Unit_C1/Living_Conditions_and_Culture_Statistics/Pages/Living-Conditions-and-Culture-Statistics-Profile.aspx. [Aċċessat fl-1 ta' April 2022].

Uffiċċju Nazzjonali tal-Istatistika. (2019). EU-SILC2018: Salient Indicators. Living Conditions and Culture Statistics. 128/2019. 15. Disponibbli: https://nso.gov.mt/en/News_Releases/View_by_Unit/Unit_C1/Living_Conditions_and_Culture_Statistics/Documents/2019/News2019_128.pdf [Aċċessat fl-1 ta' April 2022].

Uffiċċju Nazzjonali tal-Istatistika. (2020). StatDB. Disponibbli: statdb.nso.gov.mt. [Aċċessat fl-1 ta' Lulju 2022].

Uffiċċju tal-Kummissarju għall-Organizzazzjonijiet Volontarji. (2019). Voluntary Organisations. Disponibbli: https://inclusion.gov.mt/ocvo/ocvo-voluntary-organisations-list [Aċċessat fl-1 ta' April 2022].

UNESCO. (2005). The Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions, Diversity of Cultural Expressions. Disponibbli: https://en.unesco.org/creativity/convention. [Aċċessat fl-1 ta' April 2022].